

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

Микола АФАНАСЬЄВ
№02071211

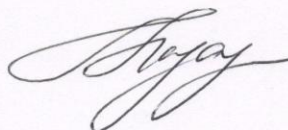
Соціальне підприємництво

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань 23 "Соціальна робота"
Спеціальність 232 "Соціальне забезпечення"
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітня програма Управління соціальною сферою

Статус дисципліни базова
Мова викладання, навчання та оцінювання українська

Завідувач кафедри
економіки та соціальних наук

Галина НАЗАРОВА

Харків
2020

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри *економіки та соціальних наук*

Протокол № 1 від 26.08.2020 р.

Розробник:

Ачкасова Оксана Вікторівна, к.е.н., доц. кафедри економіки та соціальних наук.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Суспільство в якому ми живемо, постійно змінюється. Одні зміни підвищують рівень та якість життя людей, інші поглиблюють економічні виклики, екологічні катастрофи та соціальні проблеми. Соціальне підприємництво є актуальною моделлю, що генерує інноваційні рішення сучасних проблем. Соціальне підприємництво, здійснюючи важливі конструктивні функції економічної діяльності сучасного бізнесу, є важливим механізмом підвищення рівня соціально-економічного розвитку України. У сучасному економічному середовищі України особливу увагу необхідно приділяти проблемам і перспективам соціального підприємництва, масштаб і темпи якого неможливо прогнозувати. Вивчення навчальної дисципліни "Соціальне підприємництво" дозволить розширити поняття студентів про соціально-політичні процеси та механізми взаємодії бізнесу, держави й інших найважливіших соціальних інститутів у сучасному суспільстві, систематизувати знання студентів про сутність і дотримання взаємин держави та бізнесу з різними соціальними групами, сформувати світогляд інноватора та надати інструменти створення та розвитку соціального бізнесу як організаційної структури для втілення ідей та сталого соціального впливу.

Навчальна дисципліна "Соціальне підприємництво" належить до базових навчальних дисциплін професійного циклу.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів системи спеціальних знань у сфері організації та розвитку соціальних підприємницьких ініціатив, набуття умінь планування, аналізу та реалізації бізнес-проектів у сфері соціального підприємництва.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	2
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Іспит

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Соціальна та економічна історія України	Ринок праці та зайнятість населення
Основи економіки та бізнесу	Організація та нормування праці у соціальній сфері
Психологія	Соціальна психологія
Демографія	Етика та культура ділового спілкування
Людський розвиток	Соціальна безпека
Соціологія	Теорія соціальної роботи та соціального забезпечення
Трудове право	Соціальний аудит та інспектування
	Державне регулювання соціальної сфери

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність до вибору та обґрунтування соціальної підприємницької ідеї	Вміння обрати вид соціальної підприємницької діяльності, організаційно-правову форму та бізнес-модель соціального підприємства
Здатність до планування соціальної підприємницької діяльності	Вміння розробляти бізнес-план створення соціального підприємства
Здатність до формування маркетингового та фінансового забезпечення соціального підприємства	Навички ідентифікувати джерела фінансування соціального підприємства, обчислювати витрати на започаткування та ведення соціальної підприємницької діяльності з урахуванням маркетингової стратегії підприємства
Здатність до організації соціальної підприємницької діяльності	Вміння проводити реєстрацію соціального підприємства та здійснювати його функціонування
Здатність до організації документообігу в процесі здійснення соціального підприємства	Навички укладання засновницьких документів та формування документів, що супроводжують функціонування соціального підприємства
Здатність до оцінювання результатів діяльності соціальних підприємств	Вміння розраховувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства та індикатори соціальної цінності та соціального впливу, що створює соціальне підприємство

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та правові засади здійснення підприємницької діяльності у соціальній сфері

Тема 1. Виникнення, розвиток та сутність підприємництва

1.1. *Історія розвитку підприємництва.* Сутність підприємницької діяльності та еволюція поглядів щодо його розуміння.

1.2. *Сутність та роль підприємницької діяльності в суспільстві.* Роль і значення підприємництва в економічному розвитку країни. Роль малого, середнього і великого бізнесу. Макроекономічні передумови ефективної підприємницької діяльності. Принципи здійснення підприємницької діяльності. Мотиви підприємницької діяльності. Основні функції підприємництва – творча, ресурсна, організаційна та інші. Види підприємницької діяльності – виробниче підприємництво, комерційне, фінансове та консультативне.

1.3. *Теорії та концепції підприємництва.* Перелік теорій та концепції підприємництва. Передумови розвитку підприємництва: правові, економічні, політичні, психологічні.

Тема 2. Організаційно-правові засади підприємницької діяльності

2.1. *Законодавчі засади підприємницької діяльності.* Правове забезпечення підприємницької діяльності в Україні. Ознаки підприємницької діяльності. Макроекономічні принципи господарської діяльності в Україні.

2.2. *Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.* Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності. Юридична особа. Фізичні особи-підприємці.

2.3. *Організаційно-правові форми підприємництва.* Організаційно-правові форми підприємництва. Види підприємництва за формою власності: приватні, колективні, комунальні, державні. Форми підприємницької діяльності залежно від кількості учасників створюваного господарського суб'єкта: одноосібні володіння, партнерства (товариства), корпорації

(акціонерні товариства). Класифікація суб'єктів підприємництва залежно від розміру. Види підприємств за сферою діяльності.

Тема 3. Основи соціального підприємництва та соціальне підприємство як його форма

3.1. Основи соціального підприємництва. Сутність понять «соціальне підприємство». Підходи до визначення поняття «соціальне підприємство». Основи соціального підприємництва та його особливості. Принципи соціального підприємництва. Ознаки соціального підприємництва як суб'єкта господарювання. Відмінності між соціальним та комерційним підприємством, урядовими ініціативами, громадською діяльністю.

3.2. Класифікація соціальних підприємств. Підходи до класифікації соціальних підприємств. Основні типи соціальних підприємств за такими критеріями, як: ступінь інтеграції соціальної програми та бізнес-процесів; цілі діяльності та напрям використання прибутку; місія, наявність доходу від основної діяльності та наявність інноваційної складової; шляхи створення соціальних підприємств; специфіка організації бізнес-діяльності. Види базових моделей соціальних підприємств.

3.3. Організація соціального підприємства на базі суб'єктів приватного права. Організаційно-правові форми соціальних підприємств у міжнародній та українській практиках. Критерії вибору форми соціального підприємства.

Тема 4. Вітчизняний та зарубіжний досвід соціального підприємництва

4.1. Історичні віхи розвитку соціального підприємництва. Історія зародження та становлення соціального підприємництва у світі та в Україні.

4.2. Сучасний європейський та вітчизняний досвід соціального підприємництва. Досвід підприємницької діяльності соціальних підприємств розвинутих країн Європи. Досвід соціального підприємництва в Україні.

4.3. Перспективи розвитку національного соціального підприємництва. Перспективи та можливості для розвитку національного соціального підприємництва. Перешкоди та труднощі в розвитку соціального підприємництва.

Тема 5. Громадська діяльність: громадські об'єднання, благодійні організації, волонтерство

5.1. Діяльність громадських об'єднань та порядок їх створення. Організаційно-правові форми громадського об'єднання. Принципи діяльності громадських об'єднань. Права та обов'язки громадських об'єднань. Статут громадського об'єднання. Вимоги до назви громадського об'єднання. Види громадських організацій та їх спільні риси. Функції, що виконують громадські об'єднання. Порядок реєстрації громадської організації.

5.2. Діяльність та порядок створення благодійних організацій. Благодійна діяльність, її мета та напрямки здійснення. Види благодійних організацій. Статут благодійного фонду. Порядок створення благодійної організації.

5.3. Зміст та законодавчі аспекти волонтерської діяльності. Волонтерство і волонтерська діяльність. Напрями, ознаки і форми волонтерської діяльності. Суб'єкти та об'єкти волонтерської діяльності. Поняття волонтера. Типологія волонтерів. Основні мотиви волонтерства. Права та обов'язки волонтерів. Витрати, що відшкодовують волонтерам. Права та зобов'язання волонтерської організації. Законодавчі аспекти створення, діяльності та контролю волонтерських організацій. Сучасний вітчизняний досвід волонтерства в Україні. Основні напрями діяльності міжнародних волонтерських об'єднань.

Тема 6. Соціальна відповідальність бізнесу: спільні риси та відмінності з соціальним підприємництвом

6.1. Поняття та сутність соціальної відповідальності бізнесу. Підходи до трактування поняття «соціальна відповідальність бізнесу». Структура існуючої моделі СВБ. Контексти діяльності підприємств, що включає корпоративна соціальна відповідальність. Критерії,

відповідність яким дозволяє визначити компанію як соціально відповідальну. Суб'єкти та об'єкти СВБ. Сутність поняття «стейкхолдери». Методи СВБ та елементи, на яких вони базуються. Основні типи програм СВБ. Основні напрямки соціальних програм та заходи щодо їх виконання. Внутрішня та зовнішня СВБ. Переваги та недоліки впровадження СВБ для бізнесу, суспільства та держави.

6.2. *Соціальна відповідальність та соціальне підприємництво.* Спільні риси та відмінності між соціальним підприємництвом та соціальною відповідальністю бізнесу.

6.3. *Зарубіжний та вітчизняний досвід соціальної відповідальності бізнесу.* Аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду впровадження принципів соціальної відповідальності у діяльність підприємств.

Тема 7. Особистість соціального підприємця та розвиток його лідерських якостей

7.1. *Особистісний портрет соціального підприємця.* Існуючі підходи до трактування поняття «соціальний підприємець». Особистісний портрет соціального підприємця. Основні відмінності соціальних підприємців від "традиційних" бізнесменів.

7.2. *Поняття та сутність лідерства.* Існуючі підходи до трактування поняття «лідерство». Влада, її види. Харизми, характеристики харизматичної особистості. Існуючі підходи до визначення значущих факторів ефективного лідерства.

7.3. *Класичні та сучасні теорії лідерства.* Аналіз існуючих теорій лідерства.

7.4. *Діагностика лідерства та розвиток лідерських компетентностей підприємця.* Методики дослідження лідерства. Пропозиції щодо розвитку лідерства. Структура тренінгу розвитку лідерських якостей.

Змістовий модуль 2. Технологія планування та розвитку соціального підприємства

Тема 8. Бізнес-планування у сфері соціального підприємництва

8.1. *Формування бізнес-ідеї.* Підприємницька ідея. Категорії бізнесових ідей. Модель можливостей.

8.2. *Вибір цільової групи та соціальної проблеми.* Цільова група у сфері соціального підприємництва. Соціальні проблеми та практики їх вирішення.

8.3. *Визначення місії та цілей соціального підприємства.* Місія, її роль та значення під час планування соціального підприємства. Компоненти та критерії вдалої місії соціального підприємства. Роль та значення постановки цілей під час планування соціального підприємства. Вимоги до формулювання соціальних цілей.

8.4. *Бізнес-моделювання соціального підприємства.* Бізнес-модель, сутність та її види. Каркаси бізнес-моделей. Канва соціального підприємства.

8.5. *Розроблення бізнес-плану соціального підприємства.* Бізнес-план, його роль, значення та структура. Порядок його розроблення

Тема 9. Маркетингове та фінансове забезпечення соціального підприємництва

9.1. *Зміст та планування маркетингової системи соціального підприємства.* Сутність маркетингу. Маркетингова система соціального підприємства. Завдання маркетингового дослідження, його складові, джерела інформації для первинного та вторинного збору даних.

9.2. *Розроблення маркетинг-міксу соціального підприємства.* Маркетинг-мікс соціального підприємства, його складові. Просування продукту та підприємства. Комунікація з клієнтами, види маркетингових повідомлень. Принципи маркетингових стратегій соціального підприємства.

9.3. *Технології фандрейзингової діяльності в соціальному підприємстві.* Фандрейтинг, його сутність, роль, канали та інструменти залучення кошів. Краудфандинг. Спонсори, донори соціального підприємства. Категорії донорів. Одноразовий та постійний фандрейтинг.

9.4. *Фінансовий менеджмент соціального підприємства.* Основні групи видатків підприємства. Визначення витрат на одиницю продукції / послуг. Аналіз потенційних джерел отримання доходів / ресурсів. Види доходів соціальних підприємств та некомерційних

організацій. Розрахунок точки беззбитковості. Прогнозування та контроль руху грошових коштів на підприємстві.

Тема 10. Реєстрація та ведення діяльності соціального підприємства в Україні

10.1. Юридичні та податкові аспекти організації соціального підприємства.

Організаційно-правові форми для здійснення соціального підприємництва в Україні.

10.1.1. Організація соціального підприємства на базі неприбуткової організації.

Юридичні та податкові особливості здійснення соціального підприємництва громадською та благодійною організаціями.

10.1.2. Організація соціального підприємства на базі суб'єктів приватного права.

Організація соціального підприємства шляхом утворення юридичної особи. Організація соціального підприємництва через діяльність фізичних осіб.

10.2. Технологія реєстрації нового підприємства. Засновницькі документи, процес їх укладення. Статутний фонд підприємства, порядок його створення. Порядок дій щодо державної реєстрації підприємства на базі юридичної особи та без створення юридичної особи

Тема 11. Вимірювання соціального впливу та результатів діяльності

11.1. Теоретичні основи вимірювання результатів діяльності соціальних підприємств.

Специфіка оцінювання результатів діяльності соціальних підприємств. Соціальний вплив, соціальна цінність. Соціальний аудит. Підходи до вимірювання соціальної цінності. Види даних для вимірювання. Зовнішня і внутрішня компоненти соціального ефекту.

11.2. Технологія оцінювання результатів діяльності соціальних підприємств.

Послідовність етапів оцінки результатів діяльності соціального підприємства. Об'єкти вимірювання. Групи індикаторів вимірювання економічної та соціальної діяльності соціального підприємства. Розрахунок SROI.

11.3. Річний звіт як форма соціальної звітності. Структура та зміст річного звіту соціального підприємства

Тема 12. Стратегія розвитку соціального підприємства

12.1. Стратегічний аналіз соціального підприємства. Діагностика середовища підприємства. Параметри аналізу середовища соціального підприємства. SWOT-аналіз, застосований до елементів бізнес-канви.

12.2. Стратегії та моделі розвитку соціального підприємства. Стратегії розвитку соціальних підприємств. Форми масштабування соціальних інновацій. Механізми поширення соціального впливу. Моделі розвитку соціального підприємства.

Методи навчання та викладання

Серед методів навчання, спрямованих на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти використовуються: проблемні лекції, дискусії, презентації, робота в малих групах, ділові ігри, міні-лекції, кейс-стаді, мозкові штурми, груповий проект.

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни "Соціальне підприємництво" здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою оцінювання.

Оцінювання здійснюється за такими видами контролю:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового іспиту, відповідно до графіку навчального процесу (максимальна кількість балів – 40, мінімальна кількість балів – 25, за якої іспит вважається складеним).

Поточний контроль включає оцінювання роботи студентів під час:

лекцій: активна робота на парі (0,5 балів за кожне заняття) за умови відповіді студентом на поставлені викладачем питання, які свідчать про ступінь засвоєння лекційного матеріалу. Загальна кількість балів 6.

практичних занять:

активна робота на парі (від 1 до 2 балів за кожне заняття) за умови виконання студентом практичних завдань, участі студентів в обговореннях, дискусіях. Загальна кількість балів 18.

поточна контрольна робота, максимально оцінюється в 5 балів. Це тестова контрольна робота, яка виконується в ПНС і містить 9 тестів закритої форми (в сумі 3 бали) та 3 теста відкритої форми для надання відповіді на питання за лекціями та практичними заняттями (в сумі 2 бали);

колоквіум. Протягом семестру студенти пишуть 2 колоквіуми. Максимальна оцінка за кожен з колоквіумів 10 балів. Максимальна кількість балів за обидва колоквіуми – 20. Перший колоквіум включає теми 1 – 6, а другий колоквіум – теми 7 – 12. Це тестова контрольна робота, яка виконується в ПНС і містить 30 питань закритого типу.

самостійної роботи:

робота над груповим проектом. Максимальна оцінка: 6 балів, яка може бути отримана за участь у груповому проекті, який виконується в 5 етапів. На останньому етапі студенти повинні продемонструвати презентацію, що містить результати виконання всіх етапів групового проекту. Презентація має бути виконана в середовищі PowerPoint.

Підсумковий контроль:

Формою підсумкового контролю є іспит. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Екзаменаційний білет містить три типи завдань, що мають стереотипний, діагностичний та евристичний характер. Кожне з завдань оцінюється окремо певною кількістю балів відповідно до рівня їх складності. Сумарна кількість балів складає 40.

Стереотипне завдання. Представляють собою тестові запитання закритої форми таких видів: вірно / невірно; вибір однієї правильної відповіді; вибір декількох правильних відповідей; встановлення відповідності. Загальна кількість тестових запитань закритої форми – 30. Максимальна загальна оцінка стереотипних тестових завдань – 15 балів.

Діагностичне завдання. Представляють собою тестові запитання напіввідкритої форми таких видів: коротка відповідь (слово / фраза); числова відповідь. Загальна кількість тестових запитань напіввідкритої форми – 5. Максимальна оцінка за діагностичні завдання – 5 балів.

Евристичне завдання. Представляють собою тестові запитання відкритої форми за темами лекцій та практичних занять. Загальна кількість – 4. Кожне завдання оцінюється в 5 балів, з них: 1 – володіння теоретичними знаннями та їх застосування для вирішення поставленої проблеми; 1 – послідовність та аргументованість викладення матеріалу; 1 – застосування творчого підходу до вирішення поставленої проблеми; 2 – наявність обґрунтованих висновків щодо вирішення поставленої проблеми. Максимальна оцінка за евристичні завдання – 20 балів. Евристичні завдання передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки і компетентності студента з навчальної дисципліни.

Результат семестрового іспиту оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімум можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімум можлива кількість балів, набраних на іспиті, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів

– зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
1	2		3	4
Тема 1. Виникнення, розвиток та сутність підприємництва	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1.1. Історія розвитку підприємництва. 1.2. Сутність та роль підприємницької діяльності в суспільстві. 1.3. Теорії та концепції підприємництва	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Дискусії на тему еволюції розвитку підприємництва та його ролі в сучасному суспільстві. Робота в малих групах.	Активна робота на парі	2
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Вивчення матеріалу щодо еволюції концепцій підприємництва.	–	–
Тема 2. Організаційно-правові засади підприємницької діяльності	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 2.1. Законодавчі засади підприємницької діяльності. 2.2. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності. 2.3. Організаційно-правові форми підприємництва	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Кейс-стаді на тему: "Законодавчі засади підприємницької діяльності"	Активна робота на парі	2
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Підготовка доповідей за темами: 1. Опис венчурного підприємства. 2. Опис лізингу як форми підприємницької діяльності. 3. Характеристика технопарку. 4. Характеристика торгової мережі як форми підприємницької діяльності. 5. Опис та характеристика франчайзингу.	–	–

1	2	3	4	5
Тема 3. Основи соціального підприємництва та соціальне підприємство як його форма	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 3.1. Основи соціального підприємництва. 3.2. Класифікація соціальних підприємств. 3.3. Організація соціального підприємства на базі суб'єктів приватного права	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Доповіді за темами: 1. Сутність та основні ознаки соціального підприємництва. 2. Основні віхи розвитку соціального підприємництва в Україні. 3. Можливості та переваги соціального підприємництва. Підготовка до поточної контрольної роботи. Поточна контрольна робота	Активна робота на парі	2
			Поточна контрольна робота	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Підготовка доповідей за темами: 1. Сутність та основні ознаки соціального підприємництва. 2. Основні віхи розвитку соціального підприємництва в Україні. 3. Можливості та переваги соціального підприємництва. Підготовка до поточної контрольної роботи.	–	–	
Тема 4. Вітчизняний та зарубіжний досвід соціального підприємництва	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 4.1. Історичні віхи розвитку соціального підприємництва. 4.2. Сучасний європейський та вітчизняний досвід соціального підприємництва. 4.3. Перспективи розвитку національного соціального підприємництва	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Студенти роблять доповіді про обране ними вітчизняне або зарубіжне соціальне підприємство. Доповідь супроводжується презентацією, виконаною в середовищі PowerPoint.	Доповіді та презентації	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Підготовка доповідей та презентацій з інформацією про будь-яке вітчизняне або зарубіжне соціальне підприємство	–	–	
Тема 5. Громадська діяльність: громадські об'єднання, благодійні організації, волонтерство	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 5.1. Діяльність громадських об'єднань та порядок їх створення. 5.2. Діяльність та порядок створення благодійних організацій. 5.3. Зміст та законодавчі аспекти волонтерської діяльності	Активна робота на парі	0,5
	Семінарське заняття	Доповіді за темами: 1. Вітчизняний досвід волонтерської діяльності. 2. Зарубіжний досвід волонтерської діяльності. Кейс-стаді на тему «Діяльність громадських об'єднань та волонтерських організацій»	Активна робота на парі	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Підготовка доповідей за темами: 1. Вітчизняний досвід волонтерської діяльності. 2. Зарубіжний досвід волонтерської діяльності	–	–	

1	2	3	4	5
Тема 6. Соціальна відповідальність бізнесу: спільні риси та відмінності з соціальним підприємництвом	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 6.1. Поняття та сутність соціальної відповідальності бізнесу. 6.2. Соціальна відповідальність та соціальне підприємництво. 6.3. Зарубіжний та вітчизняний досвід соціальної відповідальності бізнесу	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Доповіді за питаннями: 6.1. Поняття та сутність соціальної відповідальності бізнесу. 6.2. Соціальна відповідальність та соціальне підприємництво. 6.3. Зарубіжний та вітчизняний досвід соціальної відповідальності бізнесу	Активна робота на парі	2
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Підготовка доповідей за питаннями: 6.1. Поняття та сутність соціальної відповідальності бізнесу. 6.2. Соціальна відповідальність та соціальне підприємництво. 6.3. Зарубіжний та вітчизняний досвід соціальної відповідальності бізнесу	-	-
Тема 7. Особистість соціального підприємця та розвитку його лідерських якостей	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 7.1. Особистісний портрет соціального підприємця. 7.2. Поняття та сутність лідерства. 7.3. Класичні та сучасні теорії лідерства. 7.4. Діагностика лідерства та розвиток лідерських компетентностей підприємця	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Написання колоквиуму	Колоквиум	10
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Підготовка до колоквиуму.	-	-
Тема 8. Бізнес-планування у сфері соціального підприємництва	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Міні-лекції за питаннями: 8.1. Формування бізнес-ідеї. Вибір цільової групи та соціальної проблеми. 8.3. Визначення місії та цілей соціального підприємства. 8.4. Бізнес-моделювання соціального підприємства. 8.5. Розроблення бізнес-плану соціального підприємства	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Робота в малих групах щодо створення бізнес-ідеї. Мозковий штурм з питань бізнес-планування	Активна робота на парі	1
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Виконання першого етапу групового проекту з планування соціального підприємства.	Груповий проект	2
Тема 9. Маркетингове та фінансове забезпечення соціального підприємства	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 9.1. Зміст та планування маркетингової системи соціального підприємства. 9.2. Розроблення маркетинг-міксу соціального підприємства. 9.3. Технології фандрейзингової діяльності в соціальному підприємстві. 9.4. Фінансовий менеджмент соціального підприємства.	Активна робота на парі	0,5

1	2	3	4	5
Тема 9. Маркетингове та фінансове забезпечення соціального підприємства	Практичне заняття	Робота в малих групах щодо планування маркетингового та фінансового забезпечення соціальних підприємств. Мозковий штурм щодо пошуку джерел фінансування планованих соціальних підприємств	Активна робота на парі	0,5
			Поточна контрольна робота	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Виконання другого етапу групового проекту з планування соціального підприємства. Підготовка до поточної контрольної роботи	Груповий проект	1
Аудиторна робота				
Тема 10. Реєстрація та ведення діяльності соціального підприємства в Україні	Лекція	Лекція за питаннями: 10.1. Юридичні та податкові аспекти організації соціального підприємства 10.1.1. Організація соціального підприємства на базі неприбуткової організації. 10.1.2. Організація соціального підприємства на базі суб'єктів приватного права. 10.2. Технологія реєстрації нового підприємства.	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Робота в малих групах щодо формування документів для реєстрації планованого соціального підприємства	Активна робота на парі	0,5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Виконання третього етапу групового проекту з планування соціального підприємства	Груповий проект	1
Аудиторна робота				
Тема 11. Вимірювання соціального впливу та результатів діяльності	Лекція	Лекція за питаннями: 11.1. Теоретичні основи вимірювання результатів діяльності соціальних підприємств. 11.2. Технологія оцінювання результатів діяльності соціальних підприємств. 11.3. Річний звіт як форма соціальної звітності.	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Студенти презентують результати виконання групового проекту щодо планування соціального підприємства	Презентація	1
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Виконання завершального етапу групового проекту з планування соціального підприємства, розроблення презентації для демонстрації результатів виконання групового проекту	Груповий проект	2
Аудиторна робота				
Тема 12. Стратегія розвитку соціального підприємства	Лекція	Міні-лекції за питаннями: 12.1. Стратегічний аналіз соціального підприємства. 12.2. Стратегії та моделі розвитку соціального підприємства.	Активна робота на парі	0,5
	Практичне заняття	Написання колоквіуму 2	Колоквіум	10
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Підготовка до колоквіуму	-	-
Іспит				40

Рекомендована література

Основна

1. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 92 с.
2. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посібник / А.А. Свинчук, А.О. Корнецький, М.А. Гончарова, В.Я. Назарук, Н.Є. Гусак, А.А. Туманова – К : ТОВ «Підприємство «Віеней», 2017 – 188 с.
3. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького — К. : Фамільна друкарня Huss, 2019. — 160 с.
4. Смаль В. Що слід знати про соціальне підприємництво: посібник / В. Смаль, В. Кокоть. – К. : Проект «Партнерство для розвитку міст», 2017. – 58 с.

Додаткова

5. Громадські і благодійні організації в Україні. Реєстрація та діяльність / М. В. Лациба, С. П. Старосольська, Д. В. Сидоренко [та ін.]. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 148 с.
6. Зверева Н. Создание успешного социального предприятия / Наталия Зверева. — М.: Альпина Паблишер, 2015. — 155 с.
7. Калюжнова Н. Я. Социальное предпринимательство : учебное пособие для вузов / Н. Я. Калюжнова, Е. П. Огаркова, М. А. Осипов. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 114 с.
8. Менеджмент волонтерських груп від А до Я: навч.-метод.посібник / За ред. Т.Л. Лях; авт.-кол.: З.П. Бондаренко, Т.В. Журавель, Т.Л. Лях та ін. – К. : Версо-04, 2012. – 288 с.
9. Поради для початківців в громадській діяльності. Збірка рекомендацій для організацій громадянського суспільства та ініціативних груп // Упорядники: О. Глебушкіна, Г. Качура – Херсон: МО «Нова генерація», 2015. – 144 с.
10. Сафаров С.М. Основы социального предпринимательства. – Иваново: Издательство «Роща», 2014. – 295 с.
11. Создавая мир без бедности: Социальный бизнес и будущее капитализма / Мухаммад Юнус, Алан Жоли. — М.: Альпина Паблишерз, 2009. – 307 с.
12. Социальное предпринимательство: миссия – сделать мир лучше / Джилл Кикал, Томас Лайонс; пер. с англ. — М.: Альпина Паблишерз, 2014. – 304 с.
13. Шаповалова Т.В. Соціальне підприємництво і фандрейзинг: навчальний посібник / МФСА – К.: 2016.– 186 с.
14. Школа волонтерів: Навчальний посібник/ За заг. ред. Г.С. Скитьової [Авторський колектив: Брик Я.А., Говорун Н. В., Дементьев В.В., Лащук О.М., Мельник О.В., Потій О.В., Скитьова Г.С., Тищенко М.П.] – К: 2016. – 166 с.
15. Bornstein D. How to change the world: social entrepreneurs and the power of new ideas. New York, N. Y.: Oxford University Press, 2004. 320 p.
16. Dearden-Phillips Craig Your Chance to Change the World: The No-fibbing Guide to Social Entrepreneurship. London: Directory of Social Change in association with the School for Social Entrepreneurs, 2008. 176 p.
17. Mair J., Robinson J., Hockerts K. Social Entrepreneurship. New York, N. Y.: Palgrave Macmillan, 2006. 297 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

18. Соціальне підприємництво в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://socialbusiness.in.ua>.
19. Соціальне підприємництво | Prometheus [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:WNISEF+SE101+2017_T4.
20. Сайт ПНС ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Соціальне підприємництво» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=5606>